

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба диссертатсияи Садриддинзода Бахтовар Садриддин дар мавзӯи «Методикаи таълими моделсозии математикӣ ва компютерӣ бо истифода аз тадқиқотҳои таҷрибавӣ дар раванди оморасозии информатикони оянда», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.10 – Назария ва технологияҳои таҳсилоти касбӣ (фанҳои табиӣ - математикӣ) (5.3.10.3 – Назария ва технологияҳои таълими информатика)

Дар шароити муносири рушди босуръати технологияҳои иттилоотӣ ва рақамикунонии соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷомеа, масъалаи тақмили сифати оморасозии мутахассисони соҳаи информатика аҳамияти махсус касб намудааст. Дар ин замина, омӯзиши самараноки моделсозии математикӣ ва компютерӣ ҳамчун яке аз воситаҳои асосии дарки равандҳои мураккаби табиӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ ҷойгоҳи муҳим дорад. Аз ин рӯ, мавзӯи диссертатсияи Садриддинзода Бахтовар Садриддин саривақтӣ, муҳим ва дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ мебошад.

Муаллиф дар кори худ ба таҳқиқи амиқи асосҳои назариявӣ ва методологии таълими моделсозии математикӣ ва компютерӣ машғул гардида, ҷанбаҳои гуногуни ин равандро дар доираи оморасозии информатикони оянда ҳамаҷониба таҳлил намудааст. Диссертатсия дорои сохтори мантиқӣ буда, аз се боб, ҳулосаҳо ва рӯйхати адабиёт иборат мебошад, ки ҳар як боб бо пайдарҳамии дохилӣ ва мутобиқати мазмунӣ фарқ мекунад.

Дар боби якум муаллиф масъалаҳои назариявӣ ва методологии таълими моделсозии математикӣ ва компютериро баррасӣ намуда, ҳадаф, вазифа, мазмун ва сохтори таълими фанни мазкурро таҳлил кардааст. Инчунин, принципҳо ва равишҳои муносири таълим, аз ҷумла равиши компетентнокӣ, интегративӣ ва амалигарой мавриди омӯзиш қарор гирифтаанд. Қобили зикр аст, ки таҳлили таҷрибаи кишварҳои хориҷӣ ва Тоҷикистон ба муаллиф имконият додааст, ки хусусиятҳои хоси таълими фанни мазкурро муайян намояд.

Дар боби дуюм диққати асосӣ ба ҷанбаҳои амалии таълими моделсозӣ равона гардида, муаллиф истифодаи тадқиқотҳои таҷрибавиро ҳамчун воситаи муҳими баланд бардоштани самаранокии таълим пешниҳод менамояд. Дар ин қисмат роҳҳои рушди малакаҳои таҳлилӣ ва эҷодии донишҷӯён бо истифода аз моделҳои иқтисодӣ, физикӣ ва дигар соҳаҳо нишон дода шудаанд. Хусусан, баррасии модели афтиши озоди ҷисм ва татбиқи он дар раванди таълим аҳамияти методии баланд дорад, зеро он ба донишҷӯён имкон медиҳад, ки робитаи байни назария ва амалияро амиқ дарк намоянд.

Боби сеюм ба таҳияи модели методии таълими фанни «Моделсозии математикӣ ва компютерӣ» бахшида шудааст. Муаллиф модели мукаммалеро пешниҳод кардааст, ки ҷанбаҳои мазмунӣ, методӣ ва ташкилии раванди

таълимро фаро мегирад. Самаранокии модели пешниҳодшуда дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо роҳи таҷрибаи педагогӣ санҷида шуда, натиҷаҳои он бо усулҳои омӯрӣ таҳлил гардидаанд. Натиҷаҳо нишон медиҳанд, ки татбиқи методикаи пешниҳодшуда ба баланд шудани сатҳи дониш, малака ва салоҳиятҳои касбии донишҷӯён мусоидат менамояд.

Навоварии илмӣ диссертатсияи Садриддинзода Бахтовар Садриддин дар таҳияи асосҳои назариявӣ ва методологии тақмили раванди таълими моделсозии математикӣ ва компютерӣ дар омодакунии информатикони оянда ифода меёбад. Дар таҳқиқот бори аввал муносибати комплексӣ ба таълими фанни мазкур дар асоси ҳамгироии усулҳои анъанавӣ ва тадқиқотҳои таҷрибавӣ пешниҳод ва асоснок карда шудааст.

Яке аз ҷанбаҳои муҳими навоварии илмӣ дар таҳияи модели методии таълими моделсозии математикӣ ва компютерӣ мебошад, ки дар он ҷанбаҳои мазмунӣ, дидактикӣ ва амалии раванди таълим бо ҳам пайваستا баррасӣ гардидаанд. Ин модел имкон медиҳад, ки раванди таълим ба ташаккули малакаҳои таҳлилӣ, эҷодӣ ва касбии донишҷӯён равона карда шавад.

Инчунин, дар доираи таҳқиқот роҳҳои нави истифодаи моделҳои математикӣ ва компютерӣ (аз ҷумла моделҳои иқтисодӣ, физикӣ ва биологӣ) дар раванди таълим пешниҳод гардидаанд, ки ба баланд бардоштани сатҳи фаҳмиши назариявӣ ва амалии донишҷӯён мусоидат менамоянд.

Навоварии дигар дар истифодаи усулҳои тадқиқоти таҷрибавӣ барои арзёбии самаранокии методикаи пешниҳодшуда ифода меёбад, ки дар асоси он натиҷаҳои дақиқ ва боэътимоди педагогӣ ба даст оварда шудаанд.

Ҳамчунин, дар таҳқиқот механизмҳои ташаккули малакаҳои таҳлилӣ ва эҷодии донишҷӯён дар асоси ҳалли масъалаҳои моделсозӣ ва татбиқи онҳо дар вазъиятҳои воқеӣ таҳия ва асоснок карда шудаанд, ки ин дар рушди компетенсияҳои касбии мутахассисони оянда аҳамияти муҳим дорад.

Аҳамияти назариявии кор дар ғанӣ гардонидани назарияи таълими фанҳои риёзӣ ва информатика ифода меёбад. Аҳамияти амалии таҳқиқот бошад, дар имконияти истифодаи натиҷаҳои он дар раванди таълими муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, таҳияи барномаҳо ва васоити таълимӣ, инчунин тақмили фаъолияти омӯзгорон зоҳир мегардад.

Диссертант дар чараёни иҷрои таҳқиқот худро ҳамчун муҳаққиқи мустақил ва эҷодкор нишон дода, қобилияти баланди таҳлил, муқоиса ва ҷамъбасти натиҷаҳои илмиро исбот намудааст. Ӯ усулҳои муносири тадқиқотиро дуруст интихоб ва истифода бурда, натиҷаҳои боэътимод ба даст овардааст.

Дар баробари бартариҳо, метавон қайд намуд, ки дар баъзе қисматҳои кор тавсияҳои методӣ метавонанд боз ҳам мушаххастар ва бо мисолҳои бештар ғанӣ гардонида шаванд. Бо вучуди ин, ин камбудӣҳо арзиши умумии кори илмиро коҳиш намедиҳанд.

Умуман, диссертатсияи Садриддинзода Бахтовар Садриддин кори илмӣ анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Муаллиф сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.10 – Назария ва технологияҳои таҳсилоти касбӣ (фанҳои табиӣ - математикӣ) (5.3.10.3 – Назария ва технологияҳои таълими информатика) мебошад.

Рохбари илмӣ:

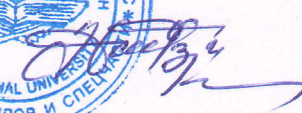
номзади илмҳои физикаю
математика, мудири кафедраи
моделсозии математикӣ ва компютерии
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
« 11 » 05 соли 2026

 - **Ғаффорзода А.Б.**

Суроға: Индекс, 734025,
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.
Телефон: (+992) 900-76-66-03
Email: alisher_gaforov@mail.ru

Имзои А.Б. Ғаффорзодаро тасдиқ мекунам:
Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДМТ

 Шодихонзода Э.Ш.

Суроға: Индекс, 734025,
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.
Телефон: (+992 37) 221-62- 25; (+992 37) 227 - 15 - 10;
Факс: (+992-37) 227-15-10
E-mail: info@tnu.tj